

Shrnutí a postřehy z výzkumu

4

Silným motivem společných diskuzí je potřeba táhnout za jeden provaz a snažit se naplňovat společné cíle klimatické politiky. Ty se týkají celé společnosti a rovněž celá společnost se na nich může podílet. V praxi veřejné správy se však silně projevuje určitý resortismus nebo rigidní výklad rolí, který klimatickou agendu zdržuje či blokuje. To, co je nejvíce potřeba adaptovat, je tak společnost samotná včetně jejích institucí.

V diskuzích je hojně přítomná určitá frustrace z naladění většinové společnosti či politické reprezentace a jejich priorit, které téma životního prostředí a klimatické změny přehlíží nebo nechce vidět. Na účastníky kulatých stolů lze nahlížet jako na zastánce podloženého poznání o světě a bojovníky za zodpovědný přístup k prostředí, které ale mnohdy nechce nikdo poslouchat nebo jim vycházet vstříc. Často je tak výkon této agendy spojen s velkým osobním nasazením a motivace k práci plyne z vnitřního přesvědčení. U některých účastníků již tento mechanismus překročil určitou mez a dostavila se rezignace a přesvědčení, že se s lidmi nemá smysl bavit, nebo že diskuzí už bylo dost a teď je potřeba se věnovat technickým opatřením.

Protipól tohoto pohledu a silné kumulované sdělení řady účastníků je, že právě sociální aspekty klimatické změny a adaptace jsou tím klíčovým nástrojem pro komunikaci tématu blíže k široké veřejnosti. Klimatickou agendu je potřeba neustále posouvat do širších a širších významových rámců tak, aby se téma dostalo k veřejnosti z více směrů. V tomto duchu lze shrnout návrhovou část diskusí takto: Mluvme o zdraví, bezpečnosti nebo kvalitě života. Posilujme komunitní vazby, soudržnost a odolnost společnosti. Využívejme funkční mechanismy jako jsou ekonomické sankce a pobídky nebo vzdělávání již od útlého věku. Ve výsledku adaptace na změnu klimatu není technický problém, ale primárně organizační, kapacitní a společenský.

Další zajímavé postřehy z výzkumu

Již téměř běžná praxe mezi samosprávami je pořizování adaptačních strategií. Vnímání klimatické změny přes sociální a zdravotní aspekty však otevírá více i téma mitigace. V tomto duchu by bylo vhodnější pořizovat v budoucnu spíše strategie klimatické.

Mezi zapojenými obcemi jsou zřetelné velké rozdíly v tom, jak daleko se v adaptaci nachází. To je dáno řadou faktorů jako velikost obce a jejího rozpočtu, personálním zázemím, naladěním obyvatelstva aj. Lze předpokládat, že rozdíly mezi obcemi napříč ČR budou daleko větší. Riziko ještě většího prohlubování těchto rozdílů je tak velice reálné. V tomto ohledu se zdá, že na obce je ve věci adaptace přenášena značná část odpovědnosti, ale neodpovídá tomu míra systémové podpory včetně legislativních změn.

Obce by ocenily větší zapojení shora (stát a kraj). Největší pojmenované rezervy jsou metodická podpora v oblasti komunikace s veřejností a participace, sběr a využití dat. Pomohla by také větší podpora v technické vzdělanosti tak, aby obce byly lépe informovaným zadavatelem, který ví, co chce a potřebuje. Výčet hlavních bodů potřebné podpory by nebyl kompletní bez podpory finanční. Nejde jen o množství prostředků, ale i zde jsou rezervy v metodice stran různých motivačních mechanismů pro veřejnost jako dotace, poplatky nebo sankce.